



Twój pierwszy obóz w roli komendanta

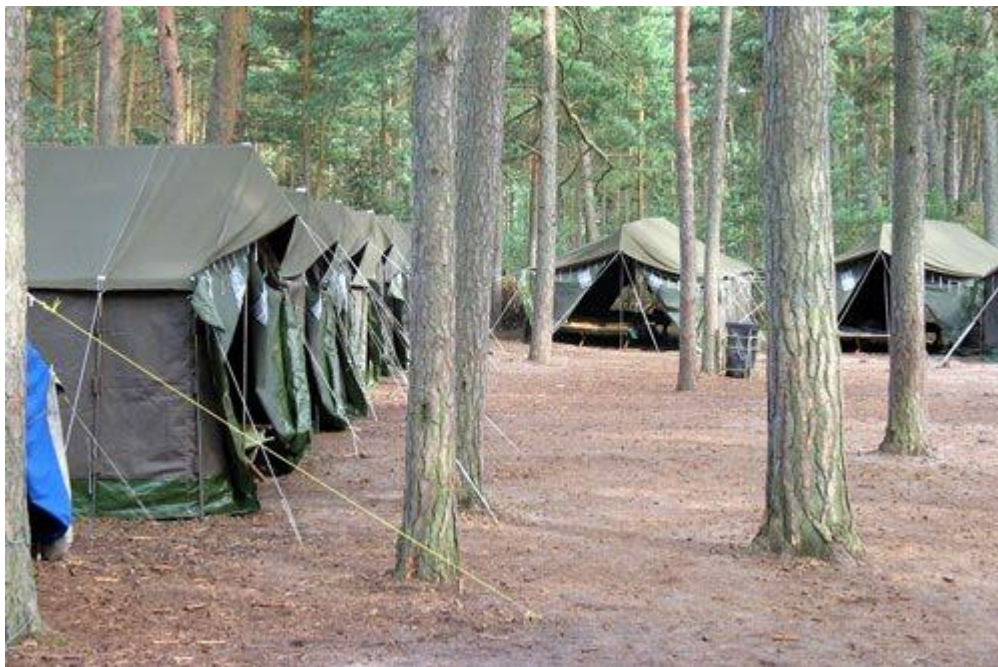
Porady i wskazówki
organizacyjne

Wstęp

Organizacja obozu to jedno z największych wyzwań jakie stoi przed instruktorem w trakcie harcerskiej pracy. Przedsięwzięcie to wymaga planowania z wyprzedzeniem oraz zadbania o wiele istotnych szczegółów samodzielnie lub wraz z kadrą. Mimo wielu trudności trzeba pamiętać, że nic tak nie rozwinię ambitnego instruktora, jak organizacja udanego obozu, który zapewni niezapomniane wrażenie harcerzom. Dlatego każdy instruktor choć raz w swojej karierze powinien podjąć się tego wyzwania. Jest to szansa sprawdzenia swoich umiejętności na płaszczyźnie zarządzania, tworzenia programu oraz gospodarowania finansami.

Na stronach tego poradnika nie znajdziesz gotowej recepty na obóz, gdyż ona po prostu nie istnieje. Natomiast uświadomisz sobie na jakich filarach warto oprzeć organizację obozu, aby nie przypominała ona drogi przez mękę.

Pamiętaj, na obozie jako komendant Ty też musisz dobrze się bawić! Uwierz mi, nic nie dołuje tak harcerzy jak zestresowany i markotny instruktor, który przeżywa obóz tak, jak nie powinien. Jeśli wszystko zaplanujesz z głową i stosownym wyprzedzeniem, to organizację obozu nie uznasz za stracony czas, który mógłbyś spędzić w domu czy na prywatnym urlopie. Na pewno, gdy wszystko będzie „zapinać się” po Twojej myśli w trakcie organizacji pierwszego obozu, to kolejne wyjazdy będzie organizować z jeszcze większym entuzjazmem.



Dobór kadry

Kiedy już udało Ci się przekonać samego siebie do objęcia funkcji komendanta obozu, to w dalszej kolejności musisz przekonać innych, że warto jest wesprzeć Cię w organizacji tego przedsięwzięcia. Kadra z którą będziesz organizował obóz, stanowi kapitał ludzki, który ma kluczowe znaczenie dla dalszych działań.

Zaproś do kadry obozu osoby, z którymi zakładasz, że będzie Ci się dobrze współpracowało. Muszą to być osoby, które są odpowiedzialne i już w jakiś sposób wypróbowane. Najlepiej, aby byli to instruktorzy lub drużynowi z otwartą próbą instruktorską. Pomyśl, który z kandydatów najlepiej sprawdzi się jako oboźny, zastępca ds. programowych, kwatermistrz czy finansista. O swoich zamiarach poinformuj kandydatów z dużym wyprzedzeniem, aby każda osoba mogła we własnym zakresie rozważyć propozycje. Natomiast w razie odmowy, spokojnie będziesz mógł znaleźć osoby na funkcje z listy rezerwowej.

Kiedy już z sukcesem skompletujesz kadrę, przyjdzie czas na odprawy, podczas których będą zapadały konkretne decyzje. Ty jako komendant masz zawsze decydujące zdanie, ale nie możesz zachowywać się autorytatywnie. Kluczem do udanej współpracy jest wsłuchiwanie się w sugestie i pomysły ludzi z którymi współpracujesz. Pamiętaj, organizacja obozu ma być przygodą i przyjemnością dla Was wszystkich. Jako komendant szanuj to, że ktoś poświęca swój czas i zapał na pomoc w organizacji obozu. Podejmując decyzje samodzielnie lub wbrew zdaniu reszty, możesz doprowadzić już teraz do niepotrzebnych konfliktów. W najgorszej sytuacji z powodu braku zrozumienia, kadra wykruszy się, a Ty zostaniesz sam jak palec.

Pamiętaj też, że w kadrze musisz posiadać opiekunów, którzy będą sprawować pieczę nad harcerzami. Mogą to być osoby z uprawnieniami państwowymi lub instruktorzy harcerscy.



Wybór miejsca obozowania

Kolejnym istotnym krokiem będzie wybór miejsca obozowania. Od tej decyzji będzie w sporym stopniu uzależniony koszt obozu, gdyż przekłada się to na opłaty związane z transportem.

Ponadto miejsce obozu ma wpływ na realizowany program. Dlatego jeśli kadra obozu jest bardziej nastawiona na organizację pieszych wycieczek to świetnym pomysłem będą góry. Szlaki turystyczne będą stanowić wspaniałe wyzwanie, dla harcerzy, którzy chcą wykazać się w grupie i sprawdzić zgranie w drużynie.

Natomiast, gdy obóz jest przewidziany dla młodszych harcerzy, to dobrze będzie rozważyć stanicę nad morzem lub na mazurach. Zajęcia programowe są wtedy przeplatane przyjemnymi, rekreacyjnymi wyjściami nad wodę, co pozwala dzieciom nacieszyć się dobrą pogodą oraz słońcem.



Przygotowanie programu

Układając program, trzeba przede wszystkim starać się o to, aby zajęcia były zajmujące i ciekawe. Choć brzmi to, banalnie, to w praktyce już nie jest takie oczywiste. Sam dobrze wiesz, ile trzeba włożyć kreatywności i wysiłku w przygotowaniu dobrej zbiórki. Możesz być pewien, że w pojedynkę mając sporo innych organizacyjnych spraw na głowie, nie wymyślisz wystarczająco pociągających zajęć.

Dlatego tak ważne jest, aby dobrać kompetentną osobę do pełnienia funkcji zastępcy komendanta ds. programowych. Ten ruch odciąża komendanta obozu i daje możliwość wykazania się osobie, która ma wizję i zacięcie do organizowania czasu harcerzom.

Warto też maksymalnie poszerzyć zespół programowy i powierzyć organizację zajęć drużynowym, przybocznym czy zastępowym. Jeśli jeden funkcyjny przygotowuje z odpowiednim zaangażowaniem choć po dwa zajęcia, to możemy być pewni, że harmonogram planu pracy będzie wypełniony wartościowymi propozycjami spędzania czasu.

Ponadto uczestnicy obozu będą mogli czuć się bardziej docenieni, gdyż mieli swój bardzo istotny wkład w organizację wyjazdu. Nieodłącznym elementem obozów są wycieczki, których nie może zabraknąć. Jest to pewna odskocznia od obozowego stylu pracy z młodzieżą i jest okazją do zwiedzania nowych, ciekawych miejsc.



Rejestracja

Ostatnim istotnym krokiem do formalnego zakończenia przygotowań do obozu jest pozytywne przejście procesu rejestracji. Do tego czasu musisz mieć do dyspozycji następujące dokumenty:

- Umowę z bazą na której będzie odbywać się obóz
- Rozplanowanie obiektu
- Umowy wolontariackie z opiekunami
- Podpisane zakresy obowiązków opiekunów i komendanta
- Umowę wolontariacką komendanta
- Raport przedobozowy
- Do wglądu wyciąg z Krajowego Rejestru Karnego
- Program pracy obozu
- Listę uczestników
- Zestawienie kadry
- Plan finansowy obozu

Ponadto do systemu Kuratorium Oświaty musi być wprowadzony wniosek o rejestrację wyjazdu. Przepisy dotyczące wymogów rejestracji obozu nieustannie się zmieniają. Dlatego warto być czujnym i czytać hufcowe komunikaty przed obozem. Tam zawsze można znaleźć aktualne zestawienie dokumentów oraz zapoznać się z aktualnymi newansami, które pojawiają się przed każdą rejestracją wyjazdu.



Obozowa pionierka

Z pionierką obozową jest trochę tak jak z remontem mieszkania – tworzenie aranżacji ma podkreślać dobry gust i pomysłowość właściciela. Na obozie będziesz mieszkał ze swoim środowiskiem przez wiele dni, więc warto jest jak najlepiej przygotować tę przestrzeń pod swoje potrzeby.

Ponadto jest to świetna lekcja zaradności dla harcerzy w każdym wieku. Nic młodego harcerza tak nie napawa dumą jak zbudowanie własnej pryczy, a tych bardziej doświadczonych obozowiczów tworzenie zaawansowanych konstrukcji – bram, komend czy innych wymyślnych rozwiązań.

Dlatego nie wolno odchodzić od dobrego zwyczaju, jakim jest obozowa pionierka. Prawdopodobnie dzisiejsza młodzież nie ma w ciągu roku za dużo okazji sięgnąć po piłę, gwoździe i młotek, a obóz jest idealnym czasem do łamania własnych barier i szukania wyzwań.

Ta część obozowego programu również nie musi w 100% zajmować komendanta. W tej materii doskonale mogą wykazać się kwatermistrz z oboźnym, którzy stworzą projekty budowli, zdobnictwa i skoordynują prowadzone prace.



Rozliczenie

Obóz dla komendanta zaczyna się tak naprawdę długo przed wyjazdem i również kończy się długo po nim. Kiedy dzieci zostaną bezpiecznie odwiezione do domu, przychodzi czas na rozliczenie wyjazdu.

Choć mogłoby się wydawać, że obracanie pieniędzmi w harcerstwie jest niewdzięcznym tematem, to jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Twojego środowiska. Odpowiedzialność finansową możesz ponosić samodzielnie lub liczyć na wsparcie obozowego finansisty. Posiadanie w kadrze osoby, której mógłbyś powierzyć bezpośrednio pilnowanie wydatków jest dużym ułatwieniem.

Choć nawet, gdy przyjdzie Ci się zmierzyć z dokumentacją finansową osobiście, to potraktuj to jako kolejne wyzwanie, wprowadzające w nowe aspekty pracy instruktorskiej. Wykonanie tego zadania ułatwia rozpiska dokumentów, które w odpowiedniej kolejności należy dostarczyć do księgowości w segregatorze. Nawet jeśli obóz rozliczasz samodzielnie, to możesz liczyć na wsparcie Skarbnika Hufca – jest to osoba, która na bieżąco funkcjonuje w harcerskich finansach i zawsze w wolnej chwili podpowie jak uporać się z danymi dokumentami.

Bardzo ważne jest, aby trzymać się przewidzianych terminów rozliczenia. Świadczyć to będzie o Twoim odpowiedzialnym podejściu do zadania i pozwoli uniknąć zbędnych konsekwencji. Jeśli przy pierwszym zdaniu teczki popełniłeś błędy, to zostaną one wychwycone przez Skarbnika Chorągwi, który odeśle teczkę do korekty.

Chcąc uniknąć takiej sytuacji, dobrze przeanalizuj sporządzone zestawienie. Ponadto sprawdzaj już przy odbiorze wystawiane faktury – błędne lub niepełne dane, będą wymuszały odesłanie ich do wystawiającego, aby naniósł korektę. Wydłuża to niepotrzebnie czas zakończenia rozliczenia, a wystarczy skontrolować czy ktoś się nie pomylił(musisz być czujny, bo pomyłki w tej materii bywają bardzo często).

Kiedy już wszystko będzie w najlepszym porządku, obóz zostanie rozliczony pozytywnie, a Ty odwołany z funkcji komendanta rozkazem.



Zakończenie

Choć koncepcji na organizację obozu mamy zawsze bardzo dużo, to zawsze natkniemy się po drodze na powyższe wyzwania, z którymi będzie trzeba się uporać. Chcąc dać sobie z nimi radę, na dobry początek dobrze jest być ich przynajmniej świadomym. Działając z odpowiednim planem, dysponując odpowiednią ilością czasu na zareagowanie oraz odpowiedzialną kadrami wszystko na pewno się uda!

Opracował: p.wd. Mateusz Szałowski

